

סמסטר א', תש"פ

סוגיות מתקדמות בניהול ובמנהיגות בארגוני בריאות

מועד השיעור: יום ב' 10:00 – 13:30

שם המרצה: ד"ר אסתר בהט

סוג הקורס : שיעור/סדנה

רמת הקורס: תואר שני

שעת הקבלה של המרצה: לפי תיאום מראש

דרכי התקשרות: דוא"ל – stbahat@walla.co.il

רקע כללי (רציונאל, מטרות הקורס):

מנהלים ומנהיגים בארגוני הבריאות עומדים בפני האתגר לנהל באופן אפקטיבי ויעיל את הצוותים הסייעודיים. כמו גם, להניע עובדים ולעודד למקצועיות גבוהה כך שתקדם את תהליך איכות הטיפול בחולים, וכל זאת תוך כדי התמודדות עם סביבה ארגונית לוחצת ומורכבת הנתונה לשינויים רבים. הקורס יעסוק בניתוח סוגיות ובהבנת תהליכים מתחום הניהול והמנהיגות בארגוני הבריאות ברמת הארגון, ברמת הקבוצה וברמת הפרט. לאורך הקורס נעסוק, בהיבט התיאורטי ובהיבט המעשי, בסוגיות הנוגעות לשתי קבוצות מרכזיות - קבוצת הצוות הסייעודי וקבוצת המטופלים. וזאת, תוך כדי ניתוח אירועים מתוך המציאות היומיומית של הסטודנטיות בארגוני הבריאות.

מטרות הקורס הן:

- להתוודע לתיאוריות, מושגים וגישות בחקר סוגיות של ניהול ומנהיגות בארגוני הבריאות
- לאפשר למשתתפים לזהות את דפוסי הניהול והמנהיגות הקיימים אצלם בארגונים
- להעניק כלים וטכניקות לפיתרון בעיות ניהוליות

מבנה הקורס:

- שיטת הלימוד היא במתכונת סדנתית-התנסותית המשלבת חומרים תיאורטיים
- השיעורים מתבססים על הרצאות וקריאה עצמית מתוך הסילבוס, ועל סימולציות, דיונים וניתוח אירועים מתוך עולם העבודה של המשתתפות

חובות הסטודנטיות ושקלול הציונים (באחוזים):

ראה נספח	אחוז בציון הסופי	פרוט המרכיב
א	5%	השתתפות פעילה
ב	15%	הצגת אירוע
	80%	עבודה מסכמת
	100%	סה"כ

תכנית הוראה מפורטת על פי תאריכים ורשימת הקריאה:

קריאה נדרשת	נושא השיעור	תאריך השיעור
פוקס, ש'. (2001). הפסיכולוגיה של ההתנגדות לשינוי. רמת גן: אוניברסיטת בר-אילן. פרקים ד', ו'.	1. מבוא: ארגוני הבריאות בעולם משתנה וניהול ההתנגדות לשינויים	11/11
Drach-Zahavy, A. & Dagan, E. (2002). From caring to managing and beyond: An examination of the head nurse's role. <i>Journal of Advanced Nursing</i>, 38(1), 19-28. Kean S., Haycock-Stuart E., Baggaley S. & Carson M. (2011). Followers and the co-construction of leadership. <i>Journal of Nursing Management</i> 19, 507–516.	2. מה בין ניהול למנהיגות: תפקיד אחות מנהלת המחלקה - בחזון ובפועל	
Hofstede, G., Hofstede, G.J., & Minkov, M. (2010). <i>Cultures and Organizations: Software of the Mind</i> (3rd). McGraw-Hill. Ch. 1, 2. Hendel, T. & Kagan, I. (2014). Organisational values and organisational commitment: do nurses' ethno-cultural differences matter. <i>Journal of Nursing Management</i> , 22, 499–505.	1. ניהול השונות התרבותית בארגוני הבריאות	25/11
בהט א', וליתן א', (2016). שלושה ביטויים של הלימה פרט-סביבה (P-E Fit) והשפעתם הדיפרנציאלית על ביטויי המחויבות בארגוני עבודה. <i>מגמות</i> , ג (3), 293-322.	2. מנהיגות מותאמת ברמת הפרט: הלימה בין הפרט לארגון	
Judge, T.A., Iles, R., Bono, J.E., & Gerhardt, M. W. (2002). Personality and leadership: a qualitative and		

<p>quantitative review. <i>Journal of Applied Psychology</i>, 87, 765- 780.</p> <p>Yazdanian, A., Alavi, M., Irajpour, A. & Keshvart, M. (2016). Association between nurses' personality characteristics and their attitude toward the older adults. <i>Iranian Journal of Nursing and Midwifery Research</i>, 21, 9-13.</p>		
<p>Ahearne, M., Mathieu, J., & Rapp, A. (2005). To empower or not to empower your sales force? An empirical examination of the influence of leadership empowerment behavior on customer satisfaction and performance. <i>Journal of Applied Psychology</i>, 90: 945–955.</p> <p>Bolden, R. (2011), Distributed leadership in organizations: A review of theory and research. <i>International Journal of Management Reviews</i>, 13, 251-269.</p> <p>Bono, J.E., & Judge, T. A. (2003). Self -concordance at work: Toward understanding the motivational effects of transformational leaders. <i>The Academy of Management Journal</i>, 46(5), 554-571.</p> <p>Zhang, X., & Bartol, K. M. (2010). Linking empowering leadership and employee creativity: The influence of psychological empowerment, intrinsic motivation, and creative processengagement. <i>The Academy of Management Journal</i>, 53(1), 107-128.</p>	<p>1. מנהיגות משפיעה בארגוני הבריאות: מנהיגות מעצבת, מעצימה ומבוזרת</p>	<p>9/12</p>
<p>Felfe, J., & Schyns, B. (2002). The relationship between employees' occupational self-efficacy and perceived transformational leadership: Replication and extension of recent results. <i>Current Research in Social Psychology</i>, 7(9), 137-162.</p> <p>Schyns, B. (2001). The relationship between employees' self-monitoring and occupational self-efficacy and perceived transformational leadership. <i>Current Research in Social Psychology</i>, 7(3), 30-42.</p>	<p>2. מנהיגות כתורמת למסוגלות העצמית של העובד</p>	

<p>Drach-Zahavy, A. & Somech, A. (2006) Professionalism and helping: Harmonious or discordant concepts? An attribution theory perspective. <i>Journal of Applied Social Psychology</i>, 36(8), 1892-1923.</p> <p>Tanaka, M., Taketomi, K., Yonemitsu, Y., & Kawamoto, R. (2016). Professional behaviours and factors contributing to nursing professionalism among nurse managers. <i>Journal of Nursing Management</i>, 24, 12-20.</p> <p>Wynd, C.A. (2003). Current factors contributing to professionalism in nursing. <i>Journal of Professional Nursing</i>, 19, 251-261.</p>	<p>1. ניהול המקצועיות בקרב האחיות בארגוני הבריאות</p>	<p>16/12</p>
<p>Drach-Zahavy, A., & Shilman, O. (2015). Patients' participation during a nursing handover: the role of handover characteristics and patients' personal traits. <i>Journal of advanced nursing</i>, 71(1), 136-147.</p> <p>Hall, P.A., Fong, G.T. & Epp, L.J. (2014). Cognitive and personality factors in the prediction of health behaviors: An examination of total, direct and indirect effects. <i>Journal of Behavioral Medicine</i>, 37(6), 1057-1068.</p> <p>Having, A.K., & Hollister, B. (2018). How does leadership influence quality of care? Towards a Model of Leadership and the Organization of Work in Nursing Homes. <i>Ageing International</i>, 43, 366-389.</p>	<p>2. ניהול איכות הטיפול</p>	
<p>Drach-Zahavy, A. & Freund, A. (2007). Team effectiveness under stress: A Structural Contingency Approach. <i>Journal of Organizational Behavior</i>, 28(4), 423-450.</p> <p>Swiger, P. A., Vance, D. E., & Patrician, P. A. (2016). Nursing workload in the acute care setting: A concept analysis of nursing workload. <i>Nursing Outlook</i>.</p> <p>Wang, S.S., Liu, Y.H., & Wang, L.L. (2015). Nurse</p>	<p>1. עומס, לחץ ושחיקה אצל הצוות הסייעודי</p>	<p>30/12</p>

<p>burnout: Personal and environmental factors as predictors. <i>International Journal of Nursing Practice</i>, 21, 78–86.</p>		
<p>Drach-Zahavy, A. & Somech, A. (2010). Implicit as compared with explicit safety procedures: The experiences of Israeli nurses. <i>Qualitative Health Research</i>, 20(10), 1406-1417.</p> <p>Mc Fadden, K.L., Stock, G.N., & Gowren, C.R. (2015). Leadership, safety climate, and continuous quality improvement: impact on process quality and patient safety. <i>Health Care Management Review</i>, 40 (1), 24-34.</p> <p>Ramsay, J., Denny, F., Szirotnyak, K., Thomas, J., Corneliuson,E., & Paxton, K. L. (2006). Identifying nursing hazardsin the emergency department: A new approach to nursing job hazard analysis. <i>Journal of Safety Research</i> 37, 63-74.</p>	<p>2. ניהול בטיחות הטיפול</p>	
<p>Drach-Zahavy, A., Somech, A., Admi, H., Peterfreund, I., Peker, H., & Priente, O. (2014). (How) do we learn from errors? A prospective study of the link between the ward's learning practices and medication administration errors. <i>International journal of nursing studies</i>, 51(3), 448-457.</p> <p>Kalisch, B. J., Landstrom, G., & Williams, R. A. (2009). Missed nursing care: errors of omission. <i>Nursing outlook</i>, 57(1), 3-9.</p> <p>Reid-Searl. K., Moxham L., & Happell. B. (2010). Enhancing patient safety: The importance of direct supervision for avoiding medication errors and near misses by undergraduate nursing students. <i>International Journal of Nursing Practice</i>, 16, 225-232.</p> <p>Stetina. P., Groves, M., & Pafford, L. (2005). Managing medication errors - a qualitative study. <i>Medsurg Education</i>, 14(3), 174-179.</p>	<p>1. ניהול טעויות רפואיות: אתגר לשירותי הבריאות</p>	<p>13/1</p>
<p>Gorkan, A., Chamorro-Premuzic, T. & Furnham, A. (2010). Interpersonal relationship orientations,</p>	<p>2. תיקשורת: שפת הניהול ושפת הטיפול</p>	

<p>leadership, and managerial level: Assessing the practical usefulness of the FIRO-B in organizations. <i>International Journal of Selection and Assessment</i>, 18(2), 220-225.</p> <p>Tajeu, G.S., Cherrington, A.L., Anrea, .I., Prince, C., Holt, C.L. & Halanych, J.H. (2015). We'll get to you when we get to you: Exploring potential contributions of health care staff behaviors to patient perceptions of discrimination and satisfaction. <i>American Journal of Public Health</i>, 105(10), 2076-2082.</p>		
<p>Audia, P., & Locke, E. A. (2003). Benefiting from negative feedback. <i>Human Resource Management Review</i>, 13, 631-646.</p> <p>Komatsu, H., Yagasaki, K. (2014). The power of nursing: Guiding patients through a journey of uncertainty. <i>European Journal of Oncology Nursing</i>, 18, 419-424.</p>	<p>1. המשך תיקשורת שפת הניהול ושפת הטיפול</p>	20/1
	<p>2. הנחיות לעבודה המסכמת וסיכום הקורס</p>	

רשימה ביבליוגרפית

בהט א', ולויתן א', (2016). שלושה ביטויים של הלימה פרט-סביבה (P-E Fit) והשפעתם הדיפרנציאלית על ביטויי המהויבות בארגוני עבודה. *מגמות*, נ (3), 293-322.

פוקס, ש'. (2001). הפסיכולוגיה של ההתנגדות לשינוי. רמת גן: אוניברסיטת בר-אילן. פרקים ד', ו'.

Ahearne, M., Mathieu, J., & Rapp, A. 2005. To empower or not to empower your sales force? An empirical examination of the influence of leadership empowerment behavior on customer satisfaction and performance. *Journal of Applied Psychology*, 90: 945–955.

Audia, P., & Locke, E. A. (2003). Benefiting from negative feedback. *Human Resource Management Review*, 13, 631-646.

Bolden, R. (2011), Distributed leadership in organizations: A review of theory and research. *International Journal of Management Reviews*, 13, 251-269.

- Bono, J.E., & Judge, T. A. (2003). Self -concordance at work: Toward understanding the motivational effects of transformational leaders. *The Academy of Management Journal*, 46(5), 554-571.
- Drach-Zahavy, A. & Dagan, E. (2002). From caring to managing and beyond: An examination of the head nurse's role. *Journal of Advanced Nursing*, 38(1), 19-28.
- Drach-Zahavy, A. & Freund, A. (2007). Team effectiveness under stress: A Structural Contingency Approach. *Journal of Organizational Behavior*, 28(4), 423-450.
- Drach-Zahavy, A., & Shilman, O. (2015). Patients' participation during a nursing handover: the role of handover characteristics and patients' personal traits. *Journal of advanced nursing*, 71(1), 136-147.
- Drach-Zahavy, A. & Somech, A. (2006) Professionalism and helping: Harmonious or discordant concepts? An attribution theory perspective. *Journal of Applied Social Psychology*, 36(8), 1892-1923.
- Drach-Zahavy, A. & Somech, A. (2010). Implicit as compared with explicit safety procedures: The experiences of Israeli nurses. *Qualitative Health Research*, 20(10), 1406-1417.
- Drach-Zahavy, A., Somech, A., Admi, H., Peterfreund, I., Peker, H., & Priente, O. (2014). (How) do we learn from errors? A prospective study of the link between the ward's learning practices and medication administration errors. *International journal of nursing studies*, 51(3), 448-457.
- Felfe, J., & Schyns, B. (2002). The relationship between employees' occupational self-efficacy and perceived transformational leadership: Replication and extension of recent results. *Current Research in Social Psychology*, 7(9), 137-162.
- Gorkan, A., Chamorro-Premuzic, T. & Furnham, A. (2010). Interpersonal relationship orientations, leadership, and managerial level: Assessing the practical usefulness of the FIRO-B in organizations. *International Journal of Selection and Assessment*, 18(2), 220-225.
- Hall, P.A., Fong, G.T. & Epp, L.J. (2014). Cognitive and personality factors in the prediction of health behaviors: an examination of total, direct and indirect effects. *Journal of Behavioral Medicine*, 37(6), 1057-1068.

- Hofstede, G., Hofstede, G.J., & Minkov, M. (2010). *Cultures and Organizations: Software of the Mind* (3rd). McGraw-Hill. Ch. 1, 2.
- Hendel, T. & Kagan, I. (2014). Organisational values and organisational commitment: do nurses' ethno-cultural differences matter. *Journal of Nursing Management*, 22, 499–505.
- Judge, T.A., Iles, R., Bono, J.E., & Gerhardt, M. W. (2002). Personality and leadership: a qualitative and quantitative review. *Journal of Applied Psychology*, 87, 765- 780.
- Kalisch, B. J., Landstrom, G., & Williams, R. A. (2009). Missed nursing care: errors of omission. *Nursing outlook*, 57(1), 3-9.
- Kean S., Haycock-Stuart E., Baggaley S. & Carson M. (2011). Followers and the co-construction of leadership. *Journal of Nursing Management* 19, 507–516.
- Komatsu, H., Yagasaki, K. (2014). The power of nursing: Guiding patients through a journey of uncertainty. *European Journal of Oncology Nursing*, 18, 419-424.
- Ramsay, J., Denny, F., Szirotnyak, K., Thomas, J., Corneliuson, E., & Paxton, K. L. (2006). Identifying nursing hazards in the emergency department: A new approach to nursing job hazard analysis. *Journal of Safety Research* 37, 63-74.
- Stetina, P., Groves, M., & Pafford, L. (2005). Managing medication errors - a qualitative study. *Medsurg Education*, 14(3), 174-179.
- Schyns, B. (2001). The relationship between employees' self-monitoring and occupational self-efficacy and perceived transformational leadership. *Current Research in Social Psychology*, 7(3), 30-42.
- Swiger, P. A., Vance, D. E., & Patrician, P. A. (2016). Nursing Workload in the Acute Care Setting: A Concept Analysis of Nursing Workload. *Nursing Outlook*, 64, 244-254.
- Reid-Searl, K., Moxham L., & Happell, B. (2010). Enhancing patient safety: The importance of direct supervision for avoiding medication errors and near misses by undergraduate nursing students. *International Journal of Nursing Practice*, 16, 225-232.
- Tajeu, G.S., Cherrington, A.L., Anrea, J., Prince, C., Holt, C.L. & Halanych, J.H.

- (2015). "We'll get to you when we get to you": Exploring potential contributions of health care staff behaviors to patient perceptions of discrimination and satisfaction. *American Journal of Public Health, 105(10)*, 2076-2082.
- Tanaka, M., Taketomi, K., Yonemitsu, Y., & Kawamoto, R. (2016). Professional behaviours and factors contributing to nursing professionalism among nurse managers. *Journal of Nursing Management, 24*, 12-20.
- Yazdanian, A., Alavi, M., Irajpour, A. & Keshvart, M. (2016). Association between nurses' personality characteristics and their attitude toward the older adults. *Iranian Journal of Nursing and Midwifery Research, 21*, 9-13.
- Wang, S.S., Liu, Y.H., & Wang, L.L. (2015). Nurse burnout: Personal and environmental factors as predictors. *International Journal of Nursing Practice, 21*, 78-86.
- Wynd, C.A. (2003). Current factors contributing to professionalism in nursing. *Journal of Professional Nursing, 19*, 251-261.
- Zhang, X., & Bartol, K. M. (2010). Linking Empowering Leadership and Employee Creativity: The influence of psychological empowerment, intrinsic motivation, and creative process engagement. *The Academy of Management Journal, 53(1)*, 107-128.

נספחים

נספח א:

השתתפות פעילה בסימולציות, בדיונים ובניתוח הארועים בקבוצה (5%)

נספח ב:

הצגת אירוע מהשטח העוסק בסוגיה ניהולית וניתוחה על פי עקרונות מרכזיים המוצגים באחד המאמרים מתוך הסילבוס (15%).

הצגות האירוע תקיימנה בתאריכים: 13/1, 30/12, 16/12, 9/12

נספח ג:

עבודה מסכמת: העבודה תעסוק במנהיגות ארגונית ותבחן את הרמה המנהיגותית בארגון/במחלקה ואת הקשר שלה להיבטים ארגוניים כמו איכות הטיפול, טעויות רפואיות, התמודדות עם שינויים וכד'. העבודה תתבסס על איסוף נתונים וניתוחם על בסיס חומרי הקריאה הרשומים בסילבוס.

הוראות מפורטות יינתנו בהמשך (80%).